

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-243

2.4.2019

SpareBank 1 Skadeforsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Brann i anneks – fullverdi- eller førsterisikoforsikret? – fal. § 2-1.

Sikrede eier en eiendom med en enebolig, et anneks og en bod. I tillegg eier sikrede en innredet sjøbod nede ved brygga. I februar 2018 ble annekset totalskadet i en brann. Skaden ble ansett som dekningsmessig, men det oppsto en uenighet om hvorvidt annekset skulle være forsikret på fullverdivilkår, eller på førsterisikovilkår med forsikringssum inntil til kr 150 000. Nemndas flertall kom til at annekset var førsterisikoforsikret.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: ca. kr 1 350 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skade ved brann og spørsmålet om bygningen var forsikret med fullverdi- eller førsterisikovilkår.

Sikrede eier en eiendom med en enebolig, et anneks og en bod. I tillegg eier sikrede en innredet sjøbod nede ved brygga. Boligen er fordelt over to etasjer, med totalt BRA 100 m² i første etasje og 50 m² i andre etasje. Annekset var over to etasjer med et målbart bruksareal på 36 m². Annekset ble omtalt som "bryggerhus", var innredet og inneholdt blant annet kjøkkenkrok og bad. Boden blir brukt til vedbod, mens sjøboden er innredet over to etasjer, med innredet "bryggehus" i andre etasje. Begge bodene er over 10 m².

Sikrede hadde opprinnelig forsikret eiendommen hos et annet forsikringsselskap. I forsikringsbeviset for perioden 2.3.09 til 1.3.10 var det angitt at:

Hva er forsikret og forhold som påvirker premien		Forsikringssum	Premie
...			
Fast bebodd bygning	Fullverdi	4.045.500	6.291
Bruttoareal 240 kvm			

I 2008 og 2009 fikk sikrede forsikringstilbud fra selskapet. I tilbudet fra 2008 var det oppgitt at:

Hustype:	Enebolig m/eventuell tilleggsbygning	
Tilleggsbygninger:	pluss BOD pluss SJØBOD 15 KVM INNREDET	
...		
Totalt bruttoareal	170 kvm	
...		
Standard husforsikring	Forsikringssum	Pris
- Fullverdi	Kr 2 248 080	3 158

Og 2009:

Hustype:	Enebolig m/eventuell tilleggsbygning
Tilleggsbygninger:	pluss BOD pluss SJØBOD 15 KVM INNREDET
...	
Totalt bruttoareal	190 kvm

...		
Standard husforsikring	Forsikringssum	Pris
- Fullverdi	Kr 3 202 640	3 269

Sikrede tegnet forsikring hos selskapet for første gang i 2010. I forsikringsbeviset gjeldende fra 12.4.10 ble det angitt at:

Hustype:	Enebolig m/eventuell tilleggsbygning
Tilleggsbygninger:	SJØBOD 15 KVM INNREDET BRYGGERHUS

...	
Totalt bruttoareal	190 kvm

...	
Hele bygningen er utleid	Nei

...		
Standard husforsikring	Forsikringssum	Pris
- Fullverdi	kr 3 290 990	3 421

I internteksten som ble opprettet på tegningstidspunktet står det blant annet:

Huset beboes av faren til (sikrede)
 Husets bruttoareal huser også hans foretak (...)
 Huset er totalt renovert de senere år, samt at sjøbod og tilhørende tilbygg er av nyere dato. Deler av huset har opprinnelig byggeår fra slutten av 1800 tallet.
 Sett alle forsikringspapirene til If, og lagt til grunn opplysninger utifra det.

Forsikringsbeviset ble endret i 2011 ved at teksten "Hele bygningen er utleid: Nei", ble endret til "Benyttes boligen til utleievirksomhet: Ja – Delvis (hybel ol)".

I 2014 endret selskapet praksis for forsikring av tilleggsbygninger. I forsikringsbeviset gjeldende fra 12.4.14 er sikredes eiendom omtalt som følger:

Hva som er forsikret	
Hustype	Enebolig
...	
Totalt bruttoareal	190 kvm
...	
Benyttes bygningen til utleievirksomhet	Ja – Delvis (hybel ol)
...	
Hva som er forsikret	
Hustype	Tilleggsbygninger
...	
Totalt bruttoareal	0 kvm

I tillegg var det angitt følgende vilkårsendringer:

Vilkårstekst

1. Hva forsikringen omfatter

1.1 Bygning

Bygning som framgår av forsikringsbeviset med fastmontert utstyr og innvendige rørledninger.

Forsikringen omfatter ikke

- Bygninger som helt eller delvis benyttes i næringsvirksomhet
- Kunstnerisk utsmykning

Hva endringen gjelder

Medforsikrede tilleggsbygninger inntil 150 000 kroner er flyttet fra vilkåret til egen tilleggsforsikring i forsikringsbeviset. Dersom du ikke har behov for denne, eller ønsker å justere forsikringssum eller betingelser, snakk med forsikringskontakten din.

I senere forsikringsbevis fremgår det at enebolig på 190 kvm er forsikret på fullverdivilkår, mens tilleggsbygninger er forsikret på førsterisikovilkår.

I februar 2018 ble annekset totalskadet i en brann. Skaden ble anslått til ca. kr 1 500 000. Boden fikk enkelte sotskader, mens eneboligen ikke ble skadet. Det ble utarbeidet en skaderapport, og saken ble etterforsket av politiet.

For å få klarhet i hvilke bygninger som var forsikret på hvilke vilkår, tok selskapets skadekonsulent kontakt med den lokale avdelingen som hadde hatt kontakt med sikrede underveis i forsikringsforholdet. Fagansvarlig ved lokalkontoret skrev i e-post 30.4.18 at:

Har snakket med rådgiver som hadde full gjennomgang av forsikringsavtalen i november 2017 med far (...) Rådgiver mener å ha poengtert (...) at bygget er førsterisiko inntil 150 000. Kunden opplyste ikke arealet

Selskapet skrev deretter i brev til sikrede 31.7.18 at skaden var dekningsmessig, men at annekset var forsikret på førsterisikovilkår med forsikringssum kr 150 000. Sikrede var uenig i dette og anførte at bygningen var forsikret på fullverdivilkår. Sikrede anførte at annekset var medregnet i arealet til hovedbygningen.

Selskapet forela klagen for fagansvarlig ved det lokale kontoret. I e-post 2.8.18 skrev fagansvarlig at:

Har snakket med de forskjellige rådgivere som har vært i dialog med (sikredes far). Ingen kan med sikkerhet si at det er tilleggsbygningen eller hovedhuset hvor bryggerhuset er medtatt (men når det står at deler av bolig er utleid så er jo det en stor mulighet for dette) Det er en stor mulighet for dette og da må vi bare beklage at det ikke er lagt opp noen form for interntekst heller. Rådgiverne er altså ikke sikker. De har også kommentert at det er (faren) som alltid har tatt kontakt for gjennomgang hvert år og at det aldri har vært (sikrede) de har forholdt seg til Så her har vi nok gitt feil tilbakemelding til deg

Etter ytterligere undersøkelser og interne vurderinger opprettholdt selskapet vurderingen. I to interne e-poster 9.8.18 ble dette oppsummert på følgende måte:

Her ble det lagt opp en enebolig med 190 kvm BTA, hvis bolighuset har grunnflate på 105 kvm og på 2 etasjer stemmer dette godt.

Det er ikke lagt opp areal på tilleggsbygning og da var tilleggsbygning omfattet for kr 150 000 førsterisiko i henhold til vilkårene. Denne dekningen ble tatt ut av vilkårene på fornyelsen 12.4.2014, men vi lot kundene fortsette denne som eget objekt på avtalen hvor det framkommer førsterisiko dekning 150 000 i forsikringsbeviset. Dette ble gjort slik at ingen kunder skulle miste denne dekningen de hadde tidligere.

...

Jeg har sjekket i grunnboka mht. størrelsen på bygningene og antallet bygninger på eiendommen. Det er registrert 3 bygninger på eiendommen. Bolighuset er registrert med 105 m² i 2 etasjer. Jeg har forelagt dette for (L) og han er klar på at dette stemmer med arealet som er på forsikringen – nemlig 190 m². Det innebærer at det kun er betalt fullverdi for hovedhuset. Avtalen har vært uendret mht. areal helt siden forsikringen ble tegnet i 2009.

I tillegg er det forsikring for tilleggsbygninger på kr 150 000 pr. bygning. Disse opplysningene har fremkommet av hennes forsikringsbevis i mange år.

Sikrede krever dekning for brannskadene på annekset etter fullverdivilkår. Til sammen utgjør eneboligen og annekset ca. 183 m², som stemmer godt overens med at fullverdiforsikret areal i forsikringsbeviset er angitt til 190 m². Selskapet foretok en verditakst da eiendommen ble forsikret. Sikrede hadde derfor god grunn til å regne med at forsikringsavtalen ble riktig. Annekset var dessuten forsikret på fullverdivilkår hos tidligere forsikringsselskap. Sikredes intensjon var at annekset skulle være fullverdiforsikret, og hun har ikke fått noen grunn til å tro at dette ikke var tilfellet. Hvis selskapet mente at annekset var forsikret på førsterisiko, burde dette vært spesifisert tydeligere i forsikringsbeviset.

Selskapet anfører at annekset er forsikret på førsterisikovilkår. Det fremgår tydelig av forsikringsbeviset at boligen er forsikret på fullverdivilkår, mens tilleggsbygninger er forsikret på førsterisiko med inntil kr 150 000. Ingen av rådgiverne har forklart at bygningen skulle være fullverdiforsikret, og sikrede har kun betalt premie for fullverdiforsikring på eneboligen. Selskapet har aldri foretatt noen verditakst. Uavhengig av dette har sikrede en selvstendig plikt til å sette seg inn i avtalen, og har i ni år mottatt forsikringsdokumenter hvor dette fremgår, uten å reagere.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skade på annekset etter fullverdivilkår.

Flertallet, Wilhelmsen, Stiansen og Johansen, bemerker:

I de forsikringsbevis som er fremlagt etter endringen i 2014, herunder forsikringsbeviset for 2018 som gjaldt på skadetidspunktet, fremgår det klart at eneboligen er fullverdiforsikret, mens tilleggsbygninger er forsikret på førsterisikovilkår med forsikringssum inntil kr 150 000. Videre følger det av vilkårenes pkt. 3 at tilleggsbygninger på mer enn 10 m² må være nevnt i forsikringsbeviset for å være dekket. Annekset er en frittliggende bygning på mer enn 10 m² og kan derfor ikke regnes som en del av eneboligen. Etter avtalen må derfor annekset regnes som en tilleggsbygning som er forsikret på førsterisikovilkår med forsikringssum inntil kr 150 000.

Sikrede anfører at annekset var fullverdiforsikret i tidligere selskap, og at hennes hensikt var at dette skulle fortsette. Situasjonen rundt tegningen ved overgang til selskapet i 2010 er uklar, og det er også uklart for flertallet om annekset/bryggerhuset var forsikret som del av eneboligen i forsikringsbeviset fra 2010 eller om det var medforsikret med forsikringssum inntil kr 150 000. Det er derfor ikke mulig for flertallet å vurdere om kommunikasjonen med selskapet og det daværende forsikringsbeviset ga sikrede en berettiget forventning om fullverdiforsikring for annekset. Det har imidlertid fremgått av samtlige forsikringsbevis at "Bryggerhuset" er omtalt som "Tilleggsbygninger" og ikke regnes som del av eneboligen. Selskapet foretok videre en endring av sin praksis for forsikring av tilleggsbygninger i 2014, hvor det varsles i forsikringsbeviset om at tilleggsbygninger heretter skal "forsikres som egne bygninger og spesifiseres i forsikringsbeviset". I senere forsikringsbevis fremgår det også klart at denne fremgangsmåten er fulgt, jf. ovenfor. Selv om sikrede i 2010 hadde en berettiget forventning om fullverdiforsikring, betyr ikke dette at selskapet ikke har anledning til å endre praksis. En slik endring ble varslet og fant sted i 2014, og sikrede har etter dette mottatt flere forsikringsbevis hvor det fremgår klart at annekset ikke var fullverdiforsikret. Hvis sikrede mente at forsikringsbeviset var uklart, burde hun ha tatt dette opp med selskapet på et tidligere tidspunkt.

Mindretallet, Sundby og Giæver, bemerker:

Mindretallet mener saken må avvises fra behandling.

Mindretallet mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) der en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevissspørsmål". Den betydelige grad av uklarhet selskapet har skapt om hva som skulle inngå under fullverdidekning og betydningen for senere endring av vilkår og dekningsspørsmålet, tilsier at partene bør forklare seg muntlig for å få et best mulig grunnlag til vurdering av sikredes krav.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Roy Johansen (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).